

Таблиця 1. Цитохімічні показники лейкоцитів крові у хворих на гострий деструктивний панкреатит ($M \pm m$)

Групи хворих	Цитохімічні показники				
	ГЛ	ЛФ	МП	ХЕ	ФЛ
Основна група (n = 104)	2,18 ± 0,07*	2,22 ± 0,08*	1,34 ± 0,09*	1,67 ± 0,03*	2,84 ± 0,01**
Група порівняння (n = 20)	2,25 ± 0,14**	0,76 ± 0,14**	2,55 ± 0,13**	1,72 ± 0,05**	2,79 ± 0,01**
Група контролю (n = 25)	1,76 ± 0,07	0,32 ± 0,03	2,88 ± 0,01	1,79 ± 0,03	2,45 ± 0,10

Примітки: * — вірогідно щодо групи порівняння й групи контролю; ** — вірогідно щодо групи контролю.

ного діалізу з 2005 по 2016 рік. Основним ускладненням перитонеального діалізу є дислокація катетера Тенкоффа. Однією з причин дислокації катетера Тенкоффа є постановка його в черевну порожнину перпендикулярно до передньої черевної стінки (тобто під кутом 90°). Нами розроблено метод постановки та фіксації катетера Тенкоффа до парієтальної очеревини й передньої черевної стінки під кутом 45–50°, що дозволяє інтраабдомінальній частині катетера бути направленою до дна малого тазу. Окрім того, у малому тазі виконуємо фіксацію дистального відділу катетера Тенкоффа до парієтальної очеревини. Нами також запропоновано модифікацію самого катетера Тенкоффа. Суть модифікації полягає в наявності олов'яного тягача, що інтегрований у стінку катетера Тенкоффа, а саме в його інтраабдомінальний кінець. Це унеможливило дислокацію катетера від первинного його положення.

Результати та обговорення. У групу порівняння потрапили 83 хворих із хронічною хворобою нирок, яким проводилась замісна терапія методом перитонеального діалізу.

51 хворому було встановлено перитонеальний катетер Тенкоффа лапароскопічним методом, дислокація спостерігалась у 8 пацієнтів (15,6 %).

32 хворим встановлено катетер Тенкоффа лапароскопічним методом у нашій модифікації, дислокація спостерігалась в 1 пацієнта (3 %).

Висновки. Отже, значно знизилась кількість випадків дислокації катетера Тенкоффа у хворих на хронічну хворобу нирок, що отримували замісну терапію методом перитонеального діалізу. Розроблений нами метод профілактики дислокації катетера Тенкоффа дозволив зменшити її в 5 разів, що значно покращить якість проведення перитонеального діалізу у хворих на хронічну хворобу нирок.

Визначення самооцінки лікаря закладу ПМСД щодо якості медичної допомоги

Козодаєв С.П., Кузьмик В.М., Козодаєва М.П.

Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна

Актуальність. Прогресуючий розвиток активного ринку медичних послуг із чітким розмежуванням державної та приватної медицини, невинним за-

гостренням конкуренції між ними, очікування інституту загальнодержавного страхування ставлять актуальні питання якості медичної допомоги на перше місце.

Мета дослідження: дослідити визначення порядку самооцінки роботи лікаря в лікувально-профілактичних закладах ПМСД.

Матеріали та методи. Матеріалами та інформаційною основою дослідження стали нормативно-правові акти Кабінету Міністрів та Міністерства охорони здоров'я України.

Результати та обговорення. Згідно з наказом МОЗ України «Про порядок контролю якості медичної допомоги» № 752 від 28.09.2012 «внутрішній контроль якості надання медичної допомоги здійснюється... шляхом... самооцінки медичних працівників...». При цьому не зазначений конкретно лікар, а також те, який вид самооцінки повинен виконуватись та в який спосіб (оцінка якості лікування, оцінка якості медичної допомоги, експертні оцінки медичної документації, експертні оцінки роботи лікаря тощо). Немає чіткого формулювання методу контролю якості медичної допомоги лікарем у Постанові КМУ № 285 від 02.03.2016 «Про затвердження ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики» (п.13, пп.12) у розділі щодо вимог до ліцензіата. Наказ МОЗ України № 1116 від 20.12.2013 р. «Про вдосконалення державної акредитації закладів охорони здоров'я» пунктом 3.14 розділу 3 «Управління структурним підрозділом» покладає контроль якості медичної допомоги (не лікування!) на керівника структурного підрозділу. У розділі 10 цього ж наказу вимоги щодо аналізу роботи закладу (підрозділу? — п. 10.1) з якості надання медичної допомоги на лікаря не покладені. У Наказі МОЗ України № 69 від 24.02.2016 «Про організацію клініко-експертної оцінки якості надання медичної допомоги та медичного обслуговування» також немає свідчень про проведення самооцінки лікаря.

Висновки. На сьогодні не існує чіткого та однозначного визначення поняття «самооцінка лікаря». Отже, в обов'язок лікаря лікувально-профілактичного закладу ПМСД (при умові, що він не обіймає посаду керівника структурного підрозділу будь-якого рівня — від завідуючого і вище) не входить проведення оцінки якості здійсненої ним медичної допомоги. Вид самооцінки має бути визначений у кожному окремому випадку й затверджений наказом до посадової інструк-

ції лікаря. Наразі необхідно визначитись з поняттям «оцінка роботи лікаря» з подальшим протоколюванням відповідними нормативними документами.

Використання «хмаросховищ» платформи GOOGLE для баз даних закладів ПМСД

Козодаєв С.П., Козодаєва М.П.

Закарпатський обласний клінічний онкологічний диспансер, м. Ужгород, Україна

У сучасних умовах швидкого становлення єдиного медичного простору виникла вкрай нагальна потреба у формуванні баз даних пацієнтів починаючи з рівня закладів первинної медико-санітарної допомоги (ПМСД). Проте вартість програмного забезпечення становить значні суми, які не під силу установам з обмеженим бюджетом, що стосується однаковою мірою комунальних лікувально-профілактичних закладів та фізичних осіб — підприємців з медичної практики. Однак певною мірою цю проблему можна вирішити за допомогою використання простих баз даних пацієнтів із застосуванням додатків Excel Microsoft Office та Google Disk таким чином.

З використанням Excel Microsoft Office створюється шаблон-сторінка (А) бази даних пацієнтів амбулаторії загальної практики — сімейної медицини на підставі форми № 074 медичної документації наказу МОЗ України від 14.02.2012 № 110 (прізвище, ім'я, по батькові тощо). Шаблон амбулаторного журналу (А) встановлюється на кожному локальному комп'ютері в закладах Центру ПМСД району обслуговування (А₁-А_n). На центральному комп'ютері в Центрі ПМСД із використанням додатка Google Disk встановлюється шаблон бази даних (А) з присвоєнням бази даних унікального імені (В). На підставі електронних адрес (А₁-А_n) локальні користувачі отримують доступ до єдиної бази даних (В) з визначенням обмежень доступу (дій у користуванні та редагуванні). У будь-який момент після доповнення локальних баз (А₁-А_n) отримані дані відправляються на Google Disk бази даних (В). Додані відомості вносяться в базу даних (В), для якої може бути впроваджене адміністрування. Адміністратор (будь-яка визначена особа) надає доступ (тимчасовий або постійний) до бази даних (В) з використанням службових електронних адрес особам, причетним до процесу надання медичної допомоги (А₁-А_n лікарі, С₁-С_n — керівники закладів, управлінці тощо). Умовою для працездатності даної моделі є наявність доступу до мережі Інтернет. Запропонована модель придатна для використання на стандартних стаціонарних або мобільних гаджетах.

На основі бази даних формуються за відповідними запитами зведені таблиці (Т₁-Т_n) та кінцеві звіти (Z₁-Z_n) як за лікарями, так і за закладами ПМСД і Центром ПМСД у цілому.

Застосування такої моделі дозволить значно оптимізувати робочий час лікаря ПМСД та отрима-

ти вихідні дані для проведення аналізу якості (QMN) медичної допомоги й прийняття управлінського рішення (URL) керівниками закладів та управлінцям будь-якого рівня.

Рівень знань сімейних лікарів із питань профілактики серцево-судинних захворювань

Корж О.М.

Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків, Україна

Нами проведено аналіз рівня знань, ставлення, готовності й вмінь сімейних лікарів із надання профілактичної допомоги населенню, спрямованої на запобігання серцево-судинним захворюванням.

Матеріали та методи. Для оцінки рівня знань сімейних лікарів використаний метод оцінки професійної готовності до роботи, прийнятий у педагогіці, заснований на трьох показниках: мотиваційному, когнітивному й операційному. Відповідно до цієї методики рівень кожного досліджуваного компонента оцінюється за шкалою: високий, середній, низький і вкрай низький. Оцінка рівня професійної компетенції проведена в 65 лікарів загальної практики — сімейної медицини, середній вік яких становив 45,6 року, стаж роботи на посаді сімейного лікаря — 14,6 ± 5,2 року.

Результати та обговорення. У більшості лікарів виявлено низький рівень мотиваційного, операційного та когнітивного компонента. Тільки 36 % лікарів мали високу мотивацію до використання у своїй практичній діяльності сучасних рекомендацій з ведення пацієнтів із серцево-судинними захворюваннями (мотиваційний компонент), 24,7 % лікарів — високий рівень когнітивного компонента (рівень знань з різних аспектів профілактики й лікування серцево-судинних захворювань), а високий рівень операційного компонента (вміння на практиці використовувати науково-обґрунтовані рекомендації щодо ведення та лікування пацієнтів) відзначався в 31 % лікарів.

Аналіз ставлення медичних працівників до проведення профілактичних заходів у себе особисто показав, що серед лікарів віком понад 40 років глюкозу крові й загальний холестерин визначають 34,2 і 28,6 % осіб відповідно. Медичні працівники первинної ланки недостатньо мотивовані на підтримання в себе нормальної ваги й мають підвищену масу тіла (34,5 %) і ожиріння (11,5 %). Щодо поширеності такого фактора ризику, як гіперхолестеринемія (51,2 %), медичні працівники не відрізняються від популяції в цілому. Серед сімейних лікарів курять 18,6 % жінок. Головною причиною, що утруднює виконання пацієнтами рекомендацій, називають їх низьку мотивацію.

Висновки. Медичні працівники первинної ланки охорони здоров'я мають недостатній рівень професійних знань з питань профілактики серцево-су-